

RALUCA-CLARISA GLIGOR

**EXECUTAREA
PRIN ECHIVALENT CA REMEDIU
AL NEEEXECUTĂRII
OBLIGAȚIILOR CONTRACTUALE**

Universul Juridic
București
-2025-

Cuprins

ABREVIERI	5
INTRODUCERE	7
TITLUL I. EXECUTAREA OBLIGAȚIILOR CONTRACTUALE. DREPTUL CREDITORULUI LA REMEDII.....	11
CAPITOLUL I	
EXECUTAREA OBLIGAȚIILOR CONTRACTUALE.....	11
1. Noțiunea de obligație contractuală	11
2. Rolul lui pacta sunt servanda.....	13
3. Principiul executării conforme a contractului	14
4. Principiul <i>favor contractus</i> – un principiu demonstrativ în economia reglementării legale a contractului.....	19
4.1. Relația dintre <i>favor contractus</i> și <i>pacta sunt servanda</i>	21
4.2. <i>Favor contractus</i> și principiul buneii-credințe	22
5. Executarea voluntară a contractului	23
CAPITOLUL II	
DESPRE REMEDIILE NEEEXECUTĂRII OBLIGAȚIILOR CONTRACTUALE	26
1. Noțiunea de remediu	27
2. Despre existența sau inexistența unei ierarhii între remedii și posibilitatea reținerii principiului executării silite în natură, în economia actualei reglementări.....	39
3. Problema răspunderii contractuale în contextul remediilor neexecutării contractului	47
TITLUL II. EXECUTAREA PRIN ECHIVALENT A OBLIGAȚIILOR CONTRACTUALE	51
CAPITOLUL I	
CONSIDERAȚII GENERALE PRIVIND RĂSPUNDEREA CIVILĂ CONTRACTUALĂ	51
1. Contractul – premisă a răspunderii civile contractuale.....	51
2. Fundamentul răspunderii civile contractuale.....	57
3. Răspunderea civilă contractuală și răspunderea civilă delictuală.....	58

4. Condițiile antrenării răspunderii civile contractuale.....	62
4.1. Fapta ilicită în materie contractuală.....	64
4.2. Prejudiciul	67
4.3. Raportul de cauzalitate.....	121
4.4. Vinovăția debitorului.....	123
5. Cauze exoneratoare de răspundere. Convenții care exclud, limitează sau agravează răspunderea debitorului	125
5.1. Situații în care debitorul este exonerat de răspundere.....	125
5.2. Analiza clauzelor speciale care exclud, limitează sau agravează răspunderea.....	127

CAPITOLUL II

EXECUTAREA PRIN ECHIVALENT, REMEDIU AL NEEEXECUTĂRII

OBLIGAȚIILOR CONTRACTUALE	134
1. Considerații generale privind daunele-interese contractuale	142
1.1. Noțiune și reglementare	142
1.2. Scurt istoric al despăgubirilor în materie contractuală.....	143
1.2.1. Daunele-interese în textele Codului napoleonian	146
1.2.2. Concepția istorică a legiuitorului român în materie de daune-interese contractuale	147
1.3. Daunele-interese contractuale în lumina reglementărilor actuale. Privire de ansamblu asupra executării prin echivalent	151
1.4. Clasificarea daunelor-interese contractuale	166
2. Modalități de evaluare a daunelor-interese contractuale.....	172
2.1. Evaluarea legală a daunelor-interese contractuale	172
2.1.1. Evaluarea legală a daunelor moratorii în cazul obligațiilor bănești.....	172
2.1.2. Evaluarea legală a daunelor moratorii în cazul obligațiilor de a face	177
2.2. Evaluarea judiciară a daunelor-interese.....	179
2.2.1. Analiza criteriilor de determinare a daunelor-interese care se vor acorda pentru repararea prin echivalent a prejudiciului contractual.....	187
2.2.1.1. Privire de ansamblu asupra măsurii așteptării legitime și asupra măsurii încrederii legitime	189
2.2.1.2. Analiză privind măsura daunelor-interese contractuale în funcție de acordarea lor în cumul ori independent de orice alt remediu	195
2.3. Evaluarea convențională a daunelor-interese	210

2.3.1. Stabilirea anticipată a daunelor-interese care se vor acorda în cazul neexecutării obligațiilor contractuale.	
Noțiunea de clauză penală	211
2.3.2. Caracterul accesoriu al clauzei penale.....	212
2.3.3. Funcțiile și quantumul clauzei penale.....	214
2.3.4. Clauza penală abuzivă.....	220
2.3.5. Clauza de arvună	224
3. Întinderea daunelor-interese în situațiile în care fortuitul nu conduce la stingerea obligațiilor devenite imposibil de executat în natură.....	227
3.1. Considerații generale privind intervenția unor evenimente care perturbă echilibrul contractual.....	228
3.1.1. Câteva aspecte privitoare la noțiunea de risc	228
3.1.2. Cauzele exoneratoare de răspundere	238
3.1.3. Imposibilitatea fortuită de executare a obligației contractuale.....	246
3.1.3.1. Imposibilitatea definitivă de executare	248
3.1.3.2. Imposibilitatea temporară de executare	249
TITLUL III. PARTICULARITĂȚI PRIVIND EXECUTAREA PRIN ECHIVALENT ÎN CAZUL NEEEXECUTĂRII CONTRACTELOR TRANSLATIVE ȘI NETRANSLATIVE DE PROPRIETATE. SOARTA CONTRACTELOR ÎN TIMPUL PANDEMIEI GENERATE DE CORONAVIRUSUL SARS-COV-2	256
1. Reguli privind acordarea daunelor-interese în contractele netranslative de proprietate	259
1.1. Reguli speciale în contractul de locațiune	259
1.2. Reguli speciale în contractul de antrepriză în construcții.....	281
1.3. Reguli speciale în contractul de transport de bunuri	291
2. Reguli privind acordarea daunelor-interese în contractele translative de proprietate	296
2.1. Reguli speciale în materie de vânzare	296
CONCLUZII.....	312
BIBLIOGRAFIE	323

colecția monografii

RALUCA-CLARISA GLIGOR

EXECUTAREA PRIN ECHIVALENT CA REMEDIU
AL NEEEXECUTĂRII OBLIGAȚIILOR
CONTRACTUALE

Titlul I

EXECUTAREA OBLIGAȚIILOR CONTRACTUALE.

DREPTUL CREDITORULUI LA REMEDII

■ Capitolul I

Executarea obligațiilor contractuale

1. Noțiunea de obligație contractuală

Obligația civilă a fost definită ca fiind „*acea îndatorire pe care o are subiectul pasiv al raportului juridic, de a avea o anumită conduită, corespunzătoare dreptului subiectiv corelativ, conduită care poate consta în a da, a face ori a nu face ceva, după caz, în a lăsa a se face ceva și care, la nevoie, poate fi impusă silit prin forța coercitivă a statului*”⁴.

În literatura juridică de specialitate s-a arătat că termenul „obligație” include raportul juridic în ansamblul său, făcând trimitere atât la activitatea creditorului, cât și la cea a debitorului⁵. Potrivit art. 1.164 C. civ., „obligația este o legătură de drept în virtutea căreia debitorul este obligat să procure o prestație creditorului, iar acesta are dreptul să obțină prestația datorată”. Astfel, din același raport rezultă atât elementul de datorie (obligația debitorului de a procura prestația creditorului), cât și cel de constrângere (dreptul creditorului de a obține prestația datorată). Dacă primul element descrie obligația din perspectiva debitorului, al doilea surprinde perspectiva creditorului asupra obligației și îi indică posibilitatea de a obține prestația fie de bunăvoie, dacă debitorul plătește pur și simplu, fie prin constrângere, atunci când debitorul nu înțelege să își respecte cuvântul dat. Prin urmare, obligația civilă a fost definită ca fiind cea îndatorire a subiectului pasiv dintr-un raport juridic de a avea o anumită conduită care poate consta în a da, a face ori a nu face ceva, iar în cazul în care este nevoie, poate fi impusă prin forța de

---

⁴ G. Beleiu, nr. 48, p. 88 *apud* M. Nicolae, *Drept civil. Teoria generală*, vol. II, *Teoria drepturilor subiective civile*, Ed. Solomon, București, 2018, p. 181.

⁵ P. Demetrescu, *Drept civil. Teoria generală a obligațiilor*, Ed. Didactică și Pedagogică, București, 1966, p. 5.

constrângere a statului. Reținem, așadar, că este vorba despre o îndatorire, nu despre o posibilitate a debitorului⁶.

Obligația de a da presupune îndatorirea de a constitui sau de a transmite un drept real, de exemplu, obligația vânzătorului din contractul de vânzare, de a strămuta dreptul de proprietate asupra bunului vândut în patrimoniul cumpărătorului. Obligația de a face reprezintă îndatorirea de a executa o lucrare, de a presta un serviciu ori de a preda un bun, de exemplu, obligația vânzătorului de a preda lucrul vândut cumpărătorului. Obligația de a nu face presupune îndatorirea subiectului de drept de a se abține de la ceea ce ar fi putut face dacă nu și-ar fi asumat această obligație. Tot sub aspectul conținutului, obligațiile se mai clasifică în obligații pozitive (cele care implică o acțiune – cazul obligațiilor de a da și de a face), negative (cele care presupun o inacțiune – cazul obligațiilor de a nu face) și obligații de rezultat și de mijloace.

În ceea ce privește clasificarea obligațiilor în obligații de rezultat și obligații de mijloace, aceasta prezintă o importanță majoră, deoarece reflectă promisiunea pe care o face debitorul. Dacă obligația de rezultat, așa cum am văzut, presupune obținerea unui rezultat precis de către debitor, în cazul obligațiilor de mijloace, lucrurile se schimbă, deoarece în acest caz debitorul nu va mai fi obligat la obținerea unui rezultat în mod concret ci el este ținut să depună toate diligențele posibile pentru obținerea aceluși rezultat. În doctrină s-a arătat că aprecierea depunerii tuturor diligențelor se va raporta, de regulă, la toate eforturile pe care poate să le depună debitorul, în funcție de domeniul său de activitate și de specializarea sa, ceea ce o bună perioadă de timp avea reprezentare în comportamentul unui bun *pater familias*⁷.

Această clasificare a obligațiilor a fost propusă mai întâi de René Deroge, începând cu anul 1928 și preluată ulterior, cu o terminologie diferită, de către Henri Mazeaud. Dacă primul insista pe conținutul obiectului obligației (rezultat sau mijloace), cel de-al doilea își bazează convingerea pe caracteristica sa esențială. Atunci când obligația este de rezultat, vinovăția debitorului constă în neatingerea rezultatului promis și rezultă din absența aceluși rezultat (lucrul nu este livrat, marfa nu este transportată etc.). Debitorul nu se poate aștepta să fie exonerat prin probarea faptului că a avut un comportament ireproșabil, ci numai în cazul în care se dovedește existența unei cauze exoneratoare de răspundere, cum ar fi forța majoră. Atunci când obligația este de mijloace, vinovăția constă în faptul că debitorul nu a depus toate diligențele

---

⁶ M. Nicolae, *Drept civil. Teoria generală*, vol. II, *op. cit.*, pp. 180-181.

⁷ P. Malaurie, L. Aynès, P. Stoffel-Munck, *Drept civil. Obligațiile*, Ed. Defrénois, trad. ed. a 3-a din limba franceză realizată de D. Dănișor, Ed. Wolters Kluwer, București, 2010, pp. 528-530.